

Konstrukció azonosító: RRF-4.2.1-23-2023-00001

„Fenntartható mezőgazdasági vízgazdálkodás a gyakorlatban tématerületű képzések szervezése és lebonyolítása az RRF-4.2.1-23-2023-00001 azonosítószámú projekthez kapcsolódóan az Agrárminisztérium részére”

2. Aktuális pályázati lehetőségek

Az előadások tartalma

- Bevezetés (az agrárprogramok célrendszere, jogszabályi környezete)
 1. Agro-ökológiai program (AÖP)
 2. Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
 3. Az Ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO)
 4. Magyarország Közös Agrárpolitika (KAP) stratégiai terve 2023-2027, aktuális és tervezett felhívások
- Gyakorlati útmutatók (pályázati eljárások, felületek, kontaktok)

Bevezetés / Gazdasági célok 1.

- Megfizethető és egészséges élelmiszert szeretnénk termelni
- Megőrizni a vidék népességmegtartó képességét, a helyi közösségek önazonosságát
- Adekvát, táj adottságaira épülő gazdálkodás, helyi és szezonális élelmiszertermelés, helyben való értékesítés
- Gazdálkodási hagyományok, jó gyakorlatok megőrzése
- Monokultúrák helyett diverzifikált termelés, mozaikos gazdálkodás
- Ökológiai gazdálkodás támogatása
 - vegyszerigény csökkentése
 - növényvédelmi előrejelzés, megelőzés
 - biológiai növényvédelem
 - növény- és talajkímélő technológiák
 - innovációk



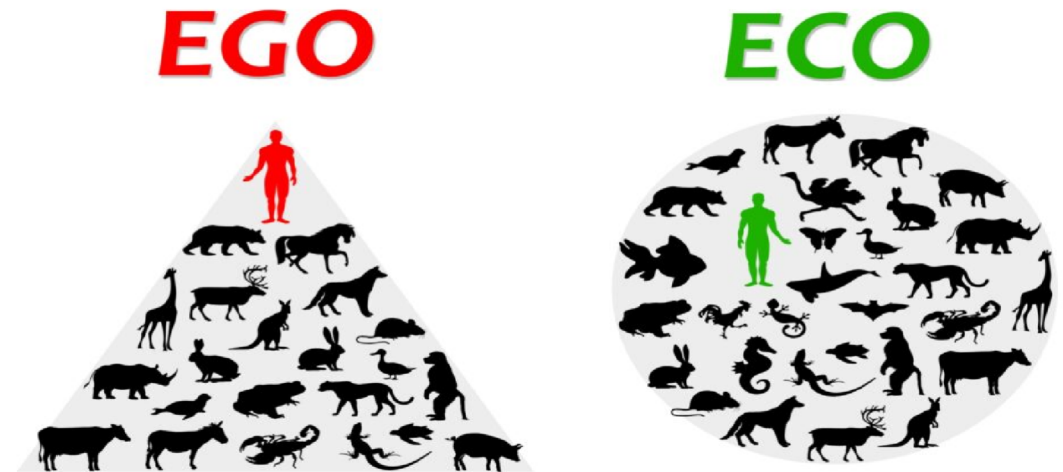
Bevezetés / Gazdasági célok 2.

- A gazdálkodás nem csupán egy munka, hanem egy életforma
 - biztos megélhetés elősegítése
 - időjárási kitettség csökkentése
 - háztáji gazdálkodás, atipikus munkavállalási lehetőségek (idénymunka, részmunkaidő)
- Óstermelők, kistermelők, gyűjtögetők lehetőségeinek bővítése
- Magyar termékek versenyképességének növelése (belföldön és exportként)
- Innovatív ötletek, alulról jövő kezdeményezések elősegítése
 - kosárközösségek
 - online platformok
 - fesztiválok
 - kutatás, kísérleti parcellák
 - régi/új jó gyakorlatok



Bevezetés / Környezeti célok

- A Föld népessége növekszik és jellemzően az egy főre eső igények fogyasztásnövekedéshez vezetnek. A Föld erőforrásai azonban végesek. Határt szabhatunk-e a növekedésnek? A növekedés fejlődést is jelentsen.
- A környezeti elemek terhelését (légszennyezés, vizek szennyezése, talajszennyezés, élővilág, táj, épített környezet) csökkenteni szeretnénk.
- Az üvegházhatású gázok koncentrációjának növekedése hozzájárul a globális felmelegedéshez. Csökkenteni kell a kibocsátást.
- Értékelni, mérni, monitorozni kell a környezetterhelést.
- Csökkenteni kell a karbonlábnyomot.



Bevezetés / Növényvédelmi célok

- Növényvédőszer-használat csökkentése (összhangban az EU klímavédelmi céljaival)
 - Peszticidcsökkentés (erőforrásigény csökkentés)
 - Egészséges élelmiszerek (élővilágra káros vegyszermaradványok csökkentése)
 - Fitotoxicitás veszély (növényt is károsítja a peszticid)
 - Rezisztencia veszély (károsítók elleni védekezést nehezíti)
 - Méhvédelem (kevesebb vegyszer, méhlegelő)
 - Innovációk (célzottabb növényvédőszer hatóanyagok, precíziós kijuttatás)
- Talaj állapotának megőrzése
 - Műtrágyahasználat csökkentése
 - Alternatív kondicionáló szerek
 - Agrotechnika (precíziós gazdálkodás)
 - Biológiai védekezés (leginkább még csak zárt térben)
- Természeti erőforrások védelme



Bevezetés/ Klímavédelmi célok

- Klímasemlegesség elérését célzó intézkedések
- Európai Klímarendelet (2021/1119)
 - 2030-ig:
 - Üvegházhatású gázok kibocsátásának legalább 55%-os csökkentése az 1990-es szinthez képest
 - Legalább 42,5%-os részarány a megújuló energiaforrásokból
 - Legalább 11,7%-os energiahatékonyság-javulás
 - 2035-ig:
 - Az új személygépkocsik és kishaszonjárművek CO₂-kibocsátásának nullára csökkentése
 - 2050-ig:
 - Klímasemlegesség elérése (European Green Deal fő célja)

Bevezetés / Természetvédelmi célok

- A hatodik nagy fajkihalási hullám idejét éljük? Hogyan őrizhető meg az élőhelyek állapota?
- Őrizzük meg a biodiverzitást (élőhelyvédelem, fajvédelem, mozaikos gazdálkodás)
- Kulcsfajok védelme. (Beporzók, ragadozók, lebontók)
Nélkülük felborulhatnak a táplálékhálózatok?
- Idegenhonos fajok terjedésének megelőzése (invazív fajok okozta károk: őshonos fajok veszélyeztetése, természetes ellenségek hiánya, túlszaporodás, károsítók vektorai)
- Járványok elleni védelem (kártévők, kórokozók). Okai: klímaváltozás, globalizáció, ökológiai egyensúly hiánya, monokultúrák



Monocultures vs Polycultures



Magyarország KAP stratégiai terve 2023-2027, aktuális és tervezett felhívások

- A KAP az egyik legnagyobb költségvetésű ágazat („Gazdasági óriás...”), EU teljes költségvetésének mintegy 31–33%-át teszi ki
- 2022. november 7-én fogadta el az Európai Bizottság Magyarország KAP stratégiai tervét
- Korábbi Vidékfejlesztési Program helyett ez a Stratégia határozza meg az agrártámogatások rendszerét, de 2023-2025 között a VP és KAP még párhuzamosan fut
- 5 év költségvetése a hazai KAP-ban összesen 14,7 milliárd euró. Európai Uniótól 8,4 milliárd euró forrás érkezik, a többi hazai.
- Agrárminisztérium és a KAP honlapján elérhető:
 - www.kap.gov.hu
 - <https://kormany.hu/dokumentumtar/magyarorszag-kap-strategiai-terve-2023-2027>
- Több mint 1500 oldalas dokumentum
- Jogszabályi háttere: (EU) 2021/2115 rendelet, Magyar rendeletek: 17/2024. (IV. 9.) AM, 31/2023. (VI. 19.) AM stb.

KAP 2023-2027/ Célkitűzések

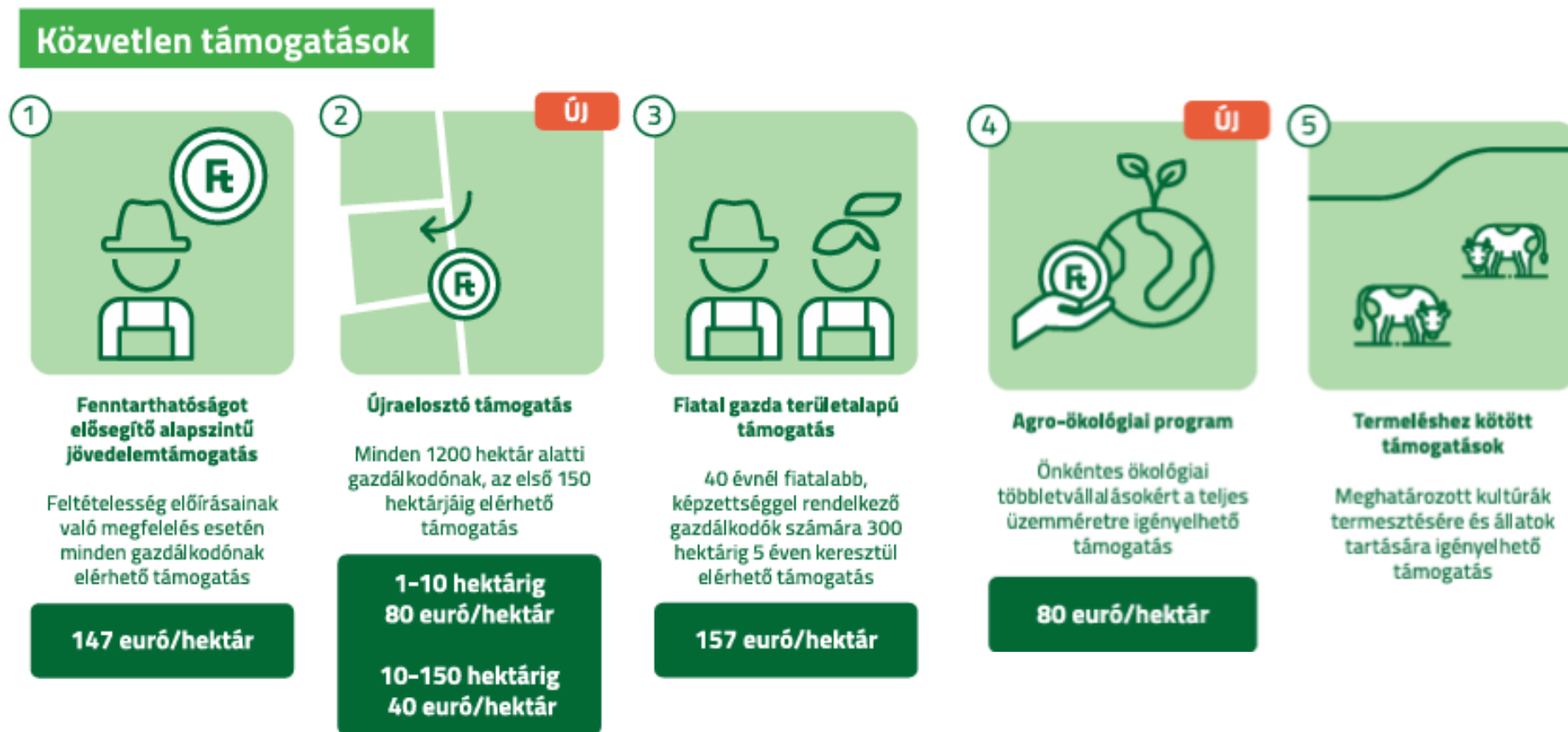
- Versenyképes és innovatív mezőgazdaság
 - A gazdaságok modernizációja, digitalizációja, precíziós gazdálkodás
 - Fiatal gazdák támogatása
- Környezeti fenntarthatóság és klímavédelem
 - Agrár-ökológiai program (AÖP)
 - Agrár-környezetgazdálkodási támogatások (AKG)
 - Ökológiai gazdálkodás támogatása
 - Víz- és talajvédelem, klímaadaptáció
- Életképes vidéki térségek
 - Vidéki infrastruktúra, szolgáltatások fejlesztése
 - LEADER helyi közösségek szerepe

KAP 2023-2027/ Támogatások

| Fő eszközök, támogatási formák | |
|----------------------------------|--|
| Támogatás típusa | Jellemző tartalom |
| Alaptámogatás | Termeléstől független közvetlen támogatás |
| AÖP – Agro-ökológiai Program | 1 éves vállalás, környezetbarát gazdálkodásért |
| AKG – Agrár-környezetgazdálkodás | 5 éves vállalás, szigorúbb környezeti célok |
| Ökogazdálkodás támogatása | Tanúsított bio művelésre |
| Fiatal gazda támogatás | 5 éven át jövedelemkiegészítés, induló segítség |
| Investíciós támogatások | Technológiai fejlesztés, gépesítés, öntözés stb. |
| LEADER | Helyi közösségi alapú vidékfejlesztés |

KAP 2023-2027 / Támogatások

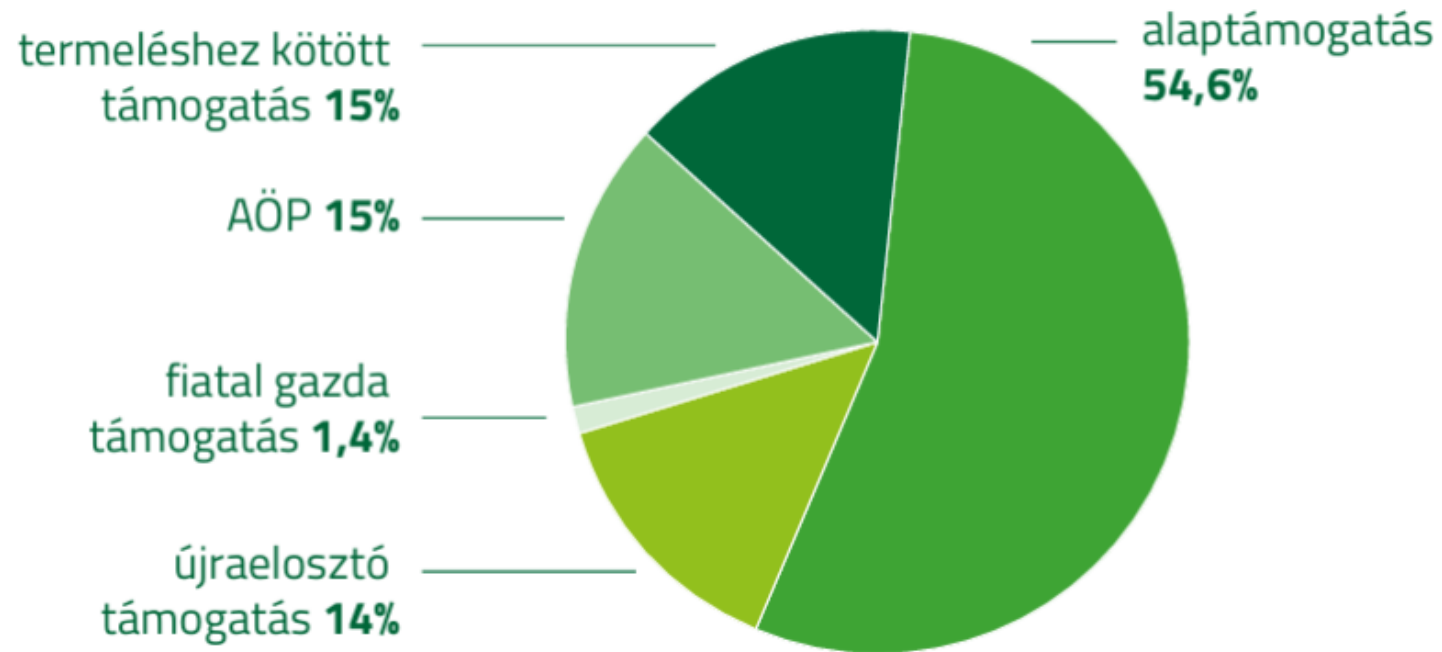
- Közvetlen támogatások



KAP 2023-2027 / Támogatások

- A közvetlen agrártámogatások megoszlása

A közvetlen támogatások megoszlása:



KAP 2023-2027/ Alaptámogatás

- Alapjövedelem jellegű támogatási forma, melynek célja a gazdálkodók biztos jövedelmének megteremtése (147 EUR)
- Fókusza méretfüggetlen, egységes
- A támogatható területek köre kibővült
 - mezővédő erdősávok,
 - fás-cserjés sávok,
 - vízfolyások nem művelt partmenti sávjai,
 - mocsaras-lápos, vizenyős, zsombékos, időszakosan belvízzel borított területek,
 - szikes területek
- Új megfelelési kritériumok: zöldítés és a Kölcsönös Megfeleltetés - Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) és a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK)

KAP 2023-2027/ Újraelosztó támogatás

- A kisgazdaságok egyszerűsített támogatását váltja fel
- Fókusza a kis és közepes méretű gazdaságok támogatása, 1200 ha-nál kisebb támogatható területtel rendelkezők (ellenőrzést követően)
- Sávos támogatási rendszer
 - 1-10ha: 80 EUR/ha a jogosult területek nagyságától függően
 - 40 EUR/ha a jogosult területek nagyságától függően

KAP 2023-2027/ Fiatal gazda támogatás

- Célja a mezőgazdaságban dolgozó fiatal generáció ösztönzése, a mezőgazdasági tevékenység átörökítése, kedvezőtlen trendek (vidék népességcsökkenése, fiatalok elvándorlása) visszafordítása
- Vállalások az I. pillérben:
- 18-40 életév
- mezőgazdasági vagy erdészeti végzettség (legkönnyebben gazdatanfolyam) vagy 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlat
- Max. 300ha területre
- A támogatás becsült összege 157 EUR/ha, a kérelem beadása után számítható ki
- a mezőgazdasági tevékenység megkezdésétől számított legfeljebb 5 évig igényelhető; a támogatást a fiatal mezőgazdasági termelők vagy általuk vezetett agrárvállalkozások igényelhetik
- évente egységes kérelem keretében igényelhető

KAP 2023-2027/ Termeléshez kötött támogatás

- Érzékeny, gazdasági és piaci nehézségekkel küzdő ágazatok megsegítését célozza
- Magyarországon két ágazatban vezették be
 - Növénytermesztés: cukorrépa, rizs, ipari zöldség, zöldségtermesztés, extenzív és intenzív gyümölcs, ipari olajnövény, szemes és szálas fehérjenövény termesztés
 - Állattenyésztés: anyajuhtartás, hízott-bika tartás, anyatehéntartás, tejhasznú tehéntartás
- Változások a korábbi támogatásokhoz képest
 - Hízottbika tartás támogatási kritériuma a megfelelő apaállat
 - Étkezési burgonya kikerült a támogatotti körből
 - Célzott vízvédelmi ellenőrzések a Víz Keretirányelv miatt

KAP 2023-2027/ Gazdaságfejlesztési beavatkozások

- A KAP II. pillér 51 %-a gazdasági fejlődést szolgáló szakpolitikai célokra fordítható
- 21 beavatkozásra 1455 milliárd forint tervezett támogatás, ami a 2014-2020-as időszak négyszerese
- Jogosult intézkedések
 - Mezőgazdasági üzemek fejlesztése
 - Élelmiszer-feldolgozás fejlesztése
 - Vállalkozásfejlesztés
 - Generációs megújulás támogatása
 - Mezőgazdasági vízgazdálkodás
 - Kockázatkezelési rendszer

KAP 2023-2027/ Zöld beavatkozások

- AKG és ÖKO-n kívüli zöldítést célzó támogatások
- 22 beavatkozásra, több mint 1000 milliárd forint a tervezett támogatás, ami a 2014-2020-as időszakhoz képest másfélszeres forrásnövekedés.
- 8 az egyéb környezet és klímavédelmi célokat, 7 az erdészeti ágazatot, 5 az állatjóllétet és AMR elleni küzdelmet szolgálja

KAP 2023-2027/ Megújuló vidék beavatkozásai

- Tudásátadás fejlesztésére és élelmiszeripari innovációk támogatására
- 17 beavatkozásra, több mint 285 milliárd Ft tervezett támogatás
- 2 a kistelepülések fejlesztését, 10 a vidékfejlesztési együttműködések erősítését, a LEADER a közösségi fejlesztéseket, míg 4 az agrártudást és innovációt támogatja majd a képzéseken és a szaktanácsadáson keresztül, illetve a bemutató üzemek gyakorlati tapasztalatainak átadásával.

Az Agro-ökológiai program céljai

- Önkéntes vállalatokon keresztül támogatni a gazdálkodókat. Az Agrárminisztérium a kötelező és korlátozó szabályok helyett ösztönző és önkéntes jellegű vállalatokra helyezi a hangsúlyt
- Szubszidiaritás, alulról jövő kezdeményezések, belső igények
- A 2023-ban indult AÖP a Közösségi Agrárprogram (KAP) keretében indult. Tartalmában az agrár-környezetgazdálkodási támogatási formához (AKG) hasonló, de a biogazdálkodásra fókuszál.
- Egyéves támogatás. A termelő a részvételről minden évben dönthet.
- Igazodni a megváltozott körülményekhez (környezet és természet állapota)
 - Környezet- és klímatudatos gazdálkodási gyakorlatok ösztönzése
 - Táj mozaikosságának növelése, biodiverzitás növelése
 - Talaj állapotának javítása (vízmegtartás, talajélet)
 - Fenntarthatóbb növényvédőszer-használat
 - Adekvát tájhasználat
 - Vidék népességmegtartó képességének javítása, vidékfejlesztés
 - Nem megfogalmazható, de akár közvetlen előnyök: hagyományos gazdálkodási formák, mezőgazdasági jó gyakorlatok

AÖP / Jogosultak köre

- **17/2024. (IV. 9.) AM rendelet (2025.05.09-től hatályos)**
- Aktív mezőgazdasági termelő: Az a termelő, aki az Egységes kérelem rendelet szerint egységes kérelmet nyújt be, és jogosult a fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatásra.
- Adatszolgáltatási kötelezettség: teljes üzemterületen végzett tevékenységekről, az Egységes kérelem rendelet 7. § (5) bekezdése szerinti adatszolgáltatás
- Vállalt kötelezettségek: A termelő vállalja, hogy a programmal érintett területein legalább 2 darab AÖP gyakorlatot teljesít a melléklet listájából
- Támogatásra jogosult területek: csak a termelő használatában lévő, bejelentett mezőgazdasági területekre igényelhető, amelyek közvetlen támogatásra jogosultak
- Gazdálkodási napló vezetése
- Alaptámogatásra való jogosultság

AÖP / vállalások köre 1.

- **Szántóföldi gazdálkodás**

- **Gyakorlat1:** Talajtakarás: őszi vetésű növénykultúra, tarló fennhagyása kulturállapotban tartással, takarónövény vetése (6. melléklet, pl. őszi búza, őszi tritikálé, őszi borsó)
- **Gyakorlat2:** Növénytermesztés diverzifikációja (max 10ha szántó: 2 növény, 10-30ha szántó: 3, 30-300ha: 4, 300-1000ha: 5, >1000ha: 6), területarányok is előírtak 05.01-09.30-ig
- **Gyakorlat3:** Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése szántóterületeken (pihentetés, ökológiai védősáv)
- **Gyakorlat4:** Táblaméret korlátozása szántóterületeken: táblák maximális mérete 30ha, ha a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek együttes nagysága meghaladja az 50ha-t, több feltétellel választható (határsáv, egyben művelés, más támogatás)
- **Gyakorlat5:** Méhekre veszélyes szerek használati tilalma szántóterületeken (kifejezetten és mérsékelten veszélyes szerek is tiltottak)
- **Gyakorlat6:** Karbamid műtrágya környezetbarát használata szántóterületeken (min. 1 táblán, mint az összes szántó 5%-án hektáronként minimálisan 35 kg, maximálisan 90 kg kijuttatása azonnal bedolgozva)

AÖP / Vállalások köre 2.

- **Gyakorlat7:** Mikrobiológiai készítmények alkalmazása szántóterületének legalább 50%-án, talajéletet és a talajállapotot javító mikrobiológiai készítmények alkalmazása együtt vagy kombinálva: a vetés előtt, vagy a vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva vagy szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba dolgozva.
- **Gyakorlat8:** Talaj- és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása szántóterületeken (szántóterület min. 50%-án, talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy nitrogénmegkötő készítmény alkalmazása a tárgyévben)
- **Gyakorlat9:** Forgatás nélküli talajművelés szántóterületeken (szántóterület legalább 50%-án forgatás nélküli művelésmód alkalmazása szükséges szűkített növényvédőszer-használat mellett)
- **Natura 2000 gyepek és egyéb gyepek**
 - **Gyakorlat10:** Gyepek megőrzése: az állandó gyepeket parcella szinten kell megőrizni a jogszerű földhasználó személyében bekövetkező változástól függetlenül, míg az ideiglenes gyepek elhelyezkedése változhat. (Tilos feltörni, beszántani, másra használni a tárgyévet megelőző év gyepeit)

AÖP / Vállalások köre 3.

- **Gyakorlat11:** Pásztoroló, illetve szakaszos legeltetés (04.24.-10.30-ig folyamatosan pásztoroló, illetve szakaszos legeltetést kell folytatnia saját (!) állatállománnyal a mezőgazdasági üzem adott földhasználati kategóriába tartozó gyepterülete legalább 50%-án)
- **Gyakorlat12:** Extenzív gyepek évi egyszeri kaszálása (05.01-09.30 között, kaszálék begyűjtése) gyakorlat13 és Gyakorlat15-tel együtt nem alkalmazható, csak gyep ágban, többi gyepre a 12-t kell egyidejűleg alkalmazni, AKG gyepes támogatásával együtt nem lehet igényelni, kizáró ok még a Natura 2000 gyep
- **Gyakorlat13:** Kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata, legalább évente egyszer, Natura 2000 területre is választható
- **Gyakorlat14:** Óshonos haszonállatokkal történő legeltetés, saját állatállománnyal az összes gyepterület minimum 50%-án (szarvasmarha, bivaly, ló, juh, kecske, szamár)
- **Gyakorlat14a:** Óshonos haszonállatokkal történő emelt szintű legeltetés, összes gyepterület min. 70%-án (Gyakorlat 14-el kizárják egymást)
- **Gyakorlat15:** Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása, csak gyepen, évi 1x

AÖP / Vállalások köre 4.

- Egyéb állandó és különleges állandó kultúra földhasználati kategóriában választható:
 - **Gyakorlat16:** Mikroöntözési technológiák alkalmazása a művelési ág legalább 50%-án (Mikroöntözés: vízutánpótlás közvetlenül a növények gyökérzónájában, minimalizálva a vízpazarlást és növelve a terméshozamot, pl. csepegtető csövek, csepegtető gombák, pálcás csepegtetők, mikroszórók.
 - **Gyakorlat17:** Méhekre veszélyes szerek használati tilalma állandó kultúrában (mészkeltén, kifejezetten veszélyes és kockázatos szerek tilalma egyaránt)
 - **Gyakorlat18:** Biológiai ágens vagy feromon légtértelítési eszköz alkalmazása egyéb állandó kultúrában, minimum a terület 50%-án
 - **Gyakorlat19:** Mikrobiológiai készítmények alkalmazása egyéb állandó kultúrában, minimum a terület 50%-án telepítéskori talajoltóként, a sorközben felhalmozott növényi maradványok lebontására vagy állománykezelésként mikrobiológiai készítmény alkalmazása
 - **Gyakorlat20:** Talaj- és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása egyéb állandó kultúrában, minimum a terület 50%-án, tárgyév egészében lehet.

AÖP / Vállalások köre 5.

- **Gyakorlat21:** 12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével (vízmegtartás, erózió elleni védekezés), különleges állandó kultúra és egyéb állandó kultúra tekintetében is választható, kivéve szőlő, legfeljebb az állandó kultúrájú táblákra érvényesül ez a meredekség
- **Gyakorlat22:** Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel, állandó kultúra hasznosítású tábla teljes területén, a sorközök felületén egybefüggően kell, hogy megvalósuljon, szőlőnél nem választható
- **Gyakorlat23:** Karbamid műtrágya környezetbarát (inhibitorral kezelt) használata egyéb állandó kultúrában, állandó kultúra területének legalább egy tábláján, de az egyéb állandó kultúra területének legalább 5%-án, 35-90kg/ha kijuttatás (egyébként a karbamid műtrágya: magas ammónia terhelésű, dinitrogén-oxid kibocsátással jár, vízszennyező, de megfelelő időzítéssel, jó bedolgozással csökkenthető az ammóniaveszteség)

AÖP / a támogatás összege

- **Pontértékek:** A rendelet 1. melléklete részletezi az egyes választható gyakorlatokhoz tartozó pontértékeket. Legalább két gyakorlatot kell választani, ezek teljesítésével pontokat gyűjthetők.
- **Fajlagos támogatási összeg:** A támogatás hektáronkénti összege minden évben változhat attól függően, hogy hány hektár jogos igénylést állapít meg országos szinten a kifizető ügynökség. Értéke azonban 61 eurónál nem lehet alacsonyabb, és nem haladhatja meg a 105 eurót hektáronként. Várható becsült összege 80 euró körül alakulhat.
- **Részleges teljesítés:** Amennyiben a gazdálkodó a vállalt gyakorlatokat csak részben vagy egyáltalán nem teljesíti, az a támogatási összeg csökkenését eredményezheti. (Mozgástér is!) A nem teljesített gyakorlatok után ki nem fizethető támogatás összege növelheti az egy termelőre jutó jogos támogatás összegét.
- **Módosítások:** A 17/2025. (V. 8.) AM rendelet módosította a korábbi rendeletet annak érdekében, hogy a 2024. évi kérelmek alapján a lehető legnagyobb összegű támogatás kerüljön kifizetésre.

AÖP / összefoglaló

- Előnyök:
 - Biogazdálkodást erőteljesen ösztönző, környezet- és természetvédelmi fókuszú szabályozás
 - Magasabb nemzetközi megállapodásokat segítő de ugyanakkor helyi döntéshozatalt ösztönző szabályozás
 - Alternatív támogatási forma, többféle választható gyakorlattal
 - Kistermelőknek kedvező
 - Maximális méhvédelem
- Nehézségek
 - Részletes szabályozásból eredő többletadminisztráció
 - Méretgazdaságossági döntések
 - Területi adottságok meghatározottsága
 - korábbi termesztési gyakorlatok újragondolása
 - más támogatási formákkal való ütközések
 - Végül az (üzleti) tervezés alapos újragondolása

Jogszabályi háttér

- **AÖP támogatás jogcímrendelete: 17/2024. (IV. 9.) AM rendelet a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervből megvalósuló Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól**
- 2022. évi LXV. törvény (keretszabályozás) A Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről
- 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (KAP Vhr.)
- 15/2024. (IV. 9.) AM rendelet az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól (Egységes kérelem rendelet)
- Nemzetközi klímaegyezmények, 2030-as és 2050-es EU klímacélok elősegítése

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

- Vissza nem térítendő egységek költség alapú átalány támogatás , KAP-RD19a-1-24, 200 milliárd Ft összesen
- Az AÖP-hez hasonlóan a támogatási kérelmek 2024.11.25.-2024.12.23. között nyújthatók be a 2025.01.01.-2029.12.31. közötti időszakra vonatkozóan
- Egységes kérelem felületen történik a benyújtás
- Megvalósítás helye: Horizontális Tematikus Előíráscsoport (TECS) esetén Magyarország egész területén. Zonális TECS esetén a MePAR-ban lehatárolt területeken.
- Az AÖP támogatások az ökológiai, vagyis a biogazdálkodási módszereket kívánják elősegíteni, az AKG elsősorban a környezetvédelmi szempontból fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok ösztönzésére fókuszál.

AKG/ A támogatás céljai

- Vidéki területek fenntartható fejlődése
- Természeti erőforrások környezettudatos használata
- Fenntartható földművelési rendszerek (talajmegújító gazdálkodás)
- Környezet állapotának megőrzése és javítása olyan termesztéstechnológia és vetésszerkezet kialakításának támogatásával, amely figyelembe veszi az adott terület termőhelyi adottságait, igényeit és természeti hátrányait
- Mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, input anyagok használatának korlátozása (növényvédőszer- és műtrágyafelhasználás)
- a biodiverzitás megőrzése, növelése élőhelyek kialakításával, megőrzésével, fajgazdag vetésszerkezet kialakításával
- a minőségi élelmiszerelőállítás környezetkímélő gazdálkodással
- Klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése klímaadaptációs termelési szerkezet- és földhasználat váltás

AKG / Jogosultak köre

- Mezőgazdasági termelők, akik szerepelnek a Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben (NYKR).
- Csak egyéni termelők pályázhatnak, konzorciumok kizárva.
- A kötelezettségvállalási időszakban lejáró földhasználati joggal érintett területekre is benyújtható támogatási kérelem, ha a szerződés megszűnésének dátuma 2026. január 1. utáni
- A 2025. január 1. után telepített ültetvényeknél elvárás, hogy azok bekerüljenek a kataszteri nyilvántartásba
- Minden tematikus előíráscsoport (TECS) esetében a minimálisan támogatható területnagyság 1ha, míg a kölcsönösen elismert területek (KET) esetén a minimális méret 0,25ha. Külön szabályok vonatkoznak a zöldugar és méhlegelő táblaszegélyekre, ahol a minimális területnagyság 0,05 hektár lehet.
- Kizárólag bizonyos fajok támogathatók, és az ültetvény életkora a kérelem benyújtásának évében nem lehet több, mint a telepítéstől számított 26 év, kivéve dió, pekándió, szelídgesztenye, szőlő támogatása

AKG / Jogosultak köre

- Kötelező az elektronikus gazdálkodási napló (e-GN) vezetése, agrár-környezetgazdálkodási képzésen való részvétel, egyéb adatszolgáltatási kötelezettséget
- Egy adott terület vonatkozásában nem igényelhető AKG és ÖKO támogatás is egyszerre, de különböző területekre egy gazdálkodó benyújthat AKG és ÖKO kérelmet is

AKG/ Vállalások köre 1.

- önként vállalt tevékenységek, önkéntes kötelezettségvállalások
- Földhasználati kategóriák
 - Szántó
 - Gyep
 - Ültetvény
 - Nádas
- A választható tevékenységek tematikus előíráscsoportokba (TECS) lettek rendezve
 - Horizontális TECS-ek (az ország teljes területén választhatók)
 - Horizontális szántó
 - Talajmegújító gazdálkodás szántó
 - Horizontális gyep
 - Horizontális ültetvény
 - Horizontális nádas

AKG/ Vállalások köre 2.

- Zonális TECS-ek (csak bizonyos MEPAR területek támogathatók)
 - Natura 2000 szántó
 - MTÉT Tűzokvédelmi szántó
 - MTÉT Madárvédelmi szántó
 - MTÉT Kék vércse védelmi szántó
 - MTÉT Élőhely-védelmi gyep
- Kialakított ültetvénycsoportok:
 - Extenzív gyümölcsültetvény
 - Intenzív gyümölcsültetvény
 - Szőlő ültetvény
- A TECS-ek vállalásai választhatóság szempontjából:
 - Alap vállalás (A) : kötelezően választandó
 - Kötelezően választandó vállalás (KV) : min 1-et kötelezően
 - Szabadon választható vállalás (V) : szabadon

AKG / Jogszabályi háttér

- 2022. évi LXV. Törvény a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről (KAP törvény)
- 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről (KAP Vhr.)
- 15/2024. (IV. 9.) AM rendelet az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól (Egységes kérelem rendelet)
- Összefoglaló információk: Agrár-környezetgazdálkodási kézikönyv (NAK)
- Elérhető online: <https://kap.gov.hu/tamogatas/kap-rd19a-1-24>
- Nemzetközi klímaegyezmények, 2030-as és 2050-es EU klímacélok elősegítése

Ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO)

- Vissza nem térítendő támogatás
- Forrás: Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja. Összesen 64 milliárd Ft
- Támogatásra való pályázás: 2024. november 25. – 2024. december 23.
- Támogatás célja: ÜHG-kibocsátás csökkentése, szénmegkötés fokozása révén klímaadaptáció, energetikai fenntarthatóság
- Önkéntes, 5 éves kötelezettségvállaláson alapuló program
- A kötelezettségvállalások alapján évente egységek költség alapú átalány formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás igényelhető az egységes kérelem részét képező kifizetési kérelem benyújtásával
- Független tanúsító szervezet vizsgálata évente
- Idikátorok és monitoring tevékenység is járul a támogatási formához
- Földhasználati területenként (szántó/gyep/ültetvény) 1 ha

ÖKO / Jogosultak köre

- Mezőgazdasági termelők
- Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben kérelemre nyilvántartásba vett besorolás megléte
- Adatszolgáltatási kötelezettség, gazdálkodási napló vezetése
- Támogatott terület növelésére kizárólag kötelezettség átadás és jogutódlás révén van lehetőség.
- A terület a kötelezettségvállalás időtartama alatt az (EU) 2018/848 rendelet szerint ellenőrzés alatt áll.

ÖKO / Támogatás összege

- A kötelezettségek teljesítéséből fakadó többletköltség és a kieső jövedelem alapján meghatározott összegek, évenkénti kifizetések
- Egységesek az ország teljes területére, függetlenül a talajtani, vízgazdálkodási, domborzati és klimatikus különbségektől

| Földhasználati Kategória / ültetvénycsoport / hasznosítás elnevezése | | Támogatás összege (Euró/ha/év) | |
|---|----------------------------|-----------------------------------|--------|
| Ökológiai státusz | | Átállás alatt | Átállt |
| Szántó – egyéb szántóföldi növények | | 491 | 382 |
| Szántó – 2a. melléklet szerinti növények | | 1.097 | 664 |
| Ültetvény | Extenzív gyümölcsültetvény | 1.562 | 879 |
| | Intenzív gyümölcsültetvény | 1.801 | 1.117 |
| | Szőlőültetvény | 1.132 | 1.097 |
| Gyep | | 225 | 225 |

ÖKO / Vállalások köre 1.

- Vállalt tevékenységek betartása a művelet kötelezettségvállalási időszaka alatt
- Földhasználati kategóriák: szántó, gyepek, ültetvénycsoportok (extenzív és intenzív gyümölcsültetvény, szőlő alkategóriák)
- A támogatási jogosultság alapegysége a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület (KET), minimális nagyság: 1 ha, bizonyos esetekben 0,25ha
- A KET ökológiai státusza (besorolása) a kötelezettségvállalás idején minden évben január 1-jei állapot szerint kerül megállapításra és ez alapján kerül meghatározásra a támogatás összege. Ökológiai státuszok: átállás alatt (1,2,3), átállt
- KET-enként egy ültetvénycsoportba tartozó növényeket lehet termeszteni
- Az átállási időszak kezdete a Magyarországon elismert, az (EU) 2018/848 rendelet szerinti, akkreditált ökológiai tanúsító szervezet igazolása alapján
- 2 vagy 3 éves átállási időszak művelési ágtól és növényzettől függően
- Az átállt státuszú földterület az ökológiai termelésre alkalmazandó követelményeknek megfelelően használt földterület, amelynél letelt az átállási időszak, 5 év alatt végig fenntartási támogatást kap

ÖKO / Vállalások köre 2.

- Ültetvényekhez kapcsolódó jogosultsági feltételek: 7. melléklet fajai és a hozzá tartozó minimális tőszámok
- Általános kötelezettségek:
 - az ökológiai gazdálkodás támogatáshoz kapcsolódó képzésen való részvétel az első támogatási okirat közlését követő egy éven belül
 - gazdálkodási napló
 - monitoring tevékenység
 - Növényvédelmi kezelésekről adatszolgáltatás
 - Jogszerű földhasználat
- Földhasználati kategóriánkénti előírások: Szántóföld:
 - minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, lágyszárú gyümölcsre, gyógy-, aroma- és fűszernövényre, rizsre, zöldugarra és méhlegelőre, kivétel: pihentetett terület, nád, energetikai ültetvények stb.
 - Tápanyaggazdálkodási terv készítése évente

ÖKO / Vállalások köre

- Ültetvény földhasználati kategória vállalásai
 - 7. melléklet szerinti fajok
 - Telepítés után még termőre nem fordult ültetvény is támogatható
 - Kivétel: hagyományos gyümölcsös hasznosítás, faiskola, csemetekert
 - Ültetvény kivágás és újratelepítés csak feltételekkel
 - Tápanyaggazdálkodási terv készítése
- Gyep földhasználati kategória
 - Állandó és ideiglenes gyepek hasznosítása
 - Hasznosításváltás évente lehetséges : gyp/kaszáló
 - Gyepenként az összes támogatott területre átlagosan min. **0,2 állategység/ha/év** állatsűrűséget kell biztosítani legeltethető állat tartásával.
 - Állatállomány nyilvántartása

ÖKO / (jog)szabályok

- Ökológiai gazdálkodás támogatása (KAP-RD20-1-24) pályázati felhívás, 11 db melléklet + felhasználói kézikönyv <https://kap.gov.hu/tamogatas/kap-rd20-1-24>
- 2022. évi LXV. Törvény a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről (KAP tv., keretszabályozás)
- 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről (KAP Vhr.)
- 15/2024. (IV. 9.) AM rendelet az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól (Egységes kérelem rendelet)

Pályázatbenyújtás / Egységes kérelem

- A 2023-as évtől az egységes kérelem és intézkedései esetén kötelezővé vált az elektronikus kapcsolattartás: a kérelem benyújtásától az esetleges jogorvoslati kérelmek/fellebbezések/kifogások benyújtásáig kizárólag elektronikus úton
- 2025. április 7-től egységes kérelem kitöltési felületen lehet pályázatot benyújtani (MÁK e-ügyintézési felületén érhető el: <https://e-kerelem.mvh.allamkincstar.gov.hu/enter/index.xhtml>)
- 2025. április 3-án megjelent az Egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV.9.) AM rendelet.
- 49 közvetlen támogatási és vidékfejlesztési intézkedés esetében egységes kérelmet kell leadni, itt kell minden további adatszolgáltatási kötelezettséget is teljesíteni

Pályázatbenyújtás / Egységes kérelem

- Kapcsolódó nemzeti támogatások (pl. átmeneti nemzeti anyatehén tartás támogatása), vidékfejlesztési intézkedések (pl. erdészeti intézkedések, állatjólléti intézkedések), valamint a KAP Stratégiai Terv beavatkozásai (pl. agrár-környezetgazdálkodás, állatjóllét és állati genetikai erőforrások megőrzése) esetében kell a felületet használni.
- 2025. évben az egységes kérelem beadására a 04.07.-06.10. között van lehetőség, végső hiánypótlási határidő: 09.30.
- A kérelmekhez támogatási azonosító kell, meghatalmazott esetén külön kérelem is kell

Összefoglalás

- A KAP 2023-2027 számos új pályázati lehetőséget nyújt (választás szabadsága, tájadekvát gazdálkodás elősegítése)
- A gazdálkodók a korábbi tervezési ciklushoz képest magasabb bevételekhez juthatnak, a környezettudatosság „kifizetődőbbé vált“
- Stratégia, üzleti terv kell a pályázatokhoz (átgondolt döntéshozatalhoz, rentábilis vállalatokhoz)
- Szaktudás megszerzésére való ösztönzés (előírt képzések és más többletkötelezettségek)
- Többszövegadminisztráció, de mindezt elektronikusan (digitális kompetenciák fejlesztésére való ösztönzés, hatékonyabb közigazgatás)
- Generációváltás ösztönzése (fiatal gazda támogatás, kiegészítő területalapú támogatás)

Köszönjük a figyelmet!